

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Катедра медіакомунікацій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

_____

“ _____ ” _____ 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

БЛОГІНГ

рівень вищої освіти другий (магістерський)

галузь знань 06 – «Журналістика»

спеціальність 061 – «Журналістика»

освітньо-професійна програма «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

вид дисципліни за вибором

факультет соціологічний

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою соціологічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

30 серпня 2021 року, протокол № 10

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Катерина ЯРЕСЬКО, кандидатка педагогічних наук,
доцентка катедри медіакомунікацій;

Ігор СОЛОМАДІН, старший викладач катедри
медіакомунікацій

Програму схвалено на засіданні катедри медіакомунікацій

Протокол від 27 серпня 2021 року № 8

Завідувачка катедри медіакомунікацій

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено з гарантом (керівником проєктної групи) освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

Гарант освітньо-професійної програми
(керівник проєктної групи)

_____ Лідія СТАРОДУБЦЕВА

Програму погоджено методичною комісією соціологічного факультету

Протокол від 27 серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії соціологічного факультету

_____ Юлія СОРОКА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Блогінг»
складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки
другого (магістерського) рівня
спеціальності 061 – «Журналістика»
освітньо-професійної програми «Аудіовізуальні медіа та цифрова журналістика»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: ознайомлення з феноменом блогінгу, блогосферою в культурі Веб 2.0 та особливостями журналістської діяльності в добу цифрових медіа; розкриття специфіки блогінгу та громадянської журналістики у системі сучасних засобів масової комунікації; ознайомлення студентів із трансформацією комунікативних практик сьогодення під впливом нових інформаційних технологій; формування навичок професійної діяльності блогера та громадянського журналіста.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: розкриття специфіки блогінгу в культурі цифрових медіа, формування уявлення про феномен авторства у блогосфері; опанування знаннями про специфіку блогінгу в українському медіапросторі; знайомство з ключовими концептами та структурою громадянської журналістики; розгляд питань комунікації в цифрових медіа, дискурсивних трансформацій, проблем діалогу в громадянській журналістиці.

1.3. Кількість кредитів: 4 кредити

1.4. Загальна кількість годин: 120 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
16 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	6 год.
Лабораторні заняття	
0 год.	0 год.
Самостійна робота	
88 год.	110 год.
Індивідуальні завдання	
0 год.	

1.6. Заплановані результати навчання: знати ключові концепти блогінгу, блогосфери та громадянської журналістики в культурі Веб 2.0, основні принципи і прийоми роботи блогера в контексті сучасних комунікаційних технологій, володіти навичками роботи журналіста в блогосфері; вміти розробляти авторські дослідницькі, медіааналітичні, розслідувальні, блогерські інтернет-проекти, зокрема створювати та вести власні блоги на різних платформах; опанувати методами і прийоми роботи громадянського журналіста та головними інструментами створення онлайн-проектів у сфері громадянської журналістики.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, здобувачі повинні набути такі програмні компетентності та результати навчання:

Загальні компетентності

- ЗК 1 Здатність генерувати нові ідеї та ініціювати створення власних проєктів, креативність
- ЗК 2 Здатність застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності, екстраполувати засвоєні знання до нових ситуацій
- ЗК 3 Здатність до управління та планування часу, володіння основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ЗК 4 Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, працювати в міжнародному контексті
- ЗК 5 Здатність до системного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнення до саморозвитку
- ЗК 7 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 8 Здатність бути критичним і самокритичним
- ЗК 9 Здатність до адаптації, гнучкість
- ЗК 10 Здатність самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності
- ЗК 11 Здатність працювати в команді, комунікабельність, відкритість до діалогу, вміння висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію
- ЗК 12 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності, усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК 13 Здатність працювати на демократичних засадах у відповідності до етичних і правових норм, правил і документів
- ЗК 14 Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

Фахові компетентності

- ФК 1 Володіння базовими знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, комунікативістики, концепцій інформаційного суспільства, аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики, володіння теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа
- ФК 2 Вміння впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному нюзрумі
- ФК 3 Вміння створювати аудіовізуальний контент, розробляти стратегії медіапроекування та аналізувати комунікативний простір аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 4 Вміння використовувати базові та інструментальні знання щодо управління інформаційними процесами в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 5 Вміння застосовувати інформаційні та комунікаційні інтернет-технології в професійній діяльності, користуватися технічними засобами збору, зберігання й обробки інформації, уміти працювати з інформацією в соціальних мережах
- ФК 6 Володіння специфікою різних видів аудіовізуального медіадискурсу з метою ефективного виконання професійних завдань
- ФК 7 Вміння створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ФК 8 Розуміння ролі цифрової журналістики у суспільстві, відповідальності журналіста, знання професійних стандартів, дотримання норм медійної етики у власній фаховій діяльності

- ФК 9 Вміння подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіння сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації
- ФК 10 Володіння знаннями щодо роботи журналіста в надзвичайних ситуаціях і в умовах соціально-політичних конфліктів
- ФК 11 Володіння технологіями цифрової безпеки, вміння критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу та знання механізмів протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Опанувати знаннями з основ журналістики та комунікативістики, концепціями інформаційного суспільства, теоріями медіа, володіти теоретико-методологічними підходами до системного аналізу медіа, вміти використовувати їх в професійній діяльності у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 2 Оволодіти базовими знаннями сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, вміти застосовувати їх у професійній діяльності, опанувати навичками використання програмних засобів і роботи в Інтернеті; уміти працювати з інформацією в соціальних мережах, володіти технологіями веб-комунікацій, створювати веб-сайти та блоги, використовувати інтернет-ресурси для медіадосліджень
- ПРН 3 Уміти створювати аудіовізуальний медіаконтент, розробляти і реалізовувати авторські медіапроекти на основі опанування знаннями, технологіями та інструментами відеопродакшну (відеозйомка, постпродакшн і моушн-дизайн), дизайну візуальних комунікацій, 3D моделювання та комп'ютерної анімації, цифрового аудіовізуального мистецтва, VR і AR технологій
- ПРН 4 Опанувати фундаментальними знаннями з основ фотомистецтва (цифрова фотозйомка, постобробка фотографій), кіномистецтва (історія та теорія кіно, кінорежисура й кіновиробництво) та телемистецтва (інтерв'ю, робота в кадрі)
- ПРН 5 Оволодіти теоретичними знаннями і практичними навичками з журналістської майстерності, специфіки створення різних видів аудіовізуального медіадискурсу, функціонування реклами та PR в медіа, продюсування медіапроектів
- ПРН 6 Засвоїти професійні стандарти журналістської роботи, розуміти роль цифрової журналістики у суспільстві, специфіку соціальної відповідальності журналіста, вміти працювати на демократичних засадах та використовувати у практичній діяльності принципи і норми медіаетики, нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність в галузі медіа
- ПРН 7 Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі з новими об'єктами та у невизначених умовах, володіти знаннями щодо роботи журналіста в надзвичайних ситуаціях і в умовах соціально-політичних конфліктів
- ПРН 8 Уміти генерувати нові ідеї та ініціювати створення авторських проєктів, екстраполювати засвоєні знання до нових ситуацій, вміти створювати інноваційні медіапроекти в галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики
- ПРН 9 Уміти вчитися і оволодівати сучасними знаннями, прагнути до саморозвитку, вміти здійснювати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
- ПРН 10 Набути навички самостійної роботи, виявляти ініціативу та підприємливість, бути критичним та самокритичним, вміти самостійно виявляти та вирішувати проблеми в професійній діяльності, демонструвати здатність до управління та планування часу, володіти основами організаційного та комунікаційного менеджменту
- ПРН 11 Уміти працювати в команді, бути комунікабельним, відкритим до діалогу, володіти культурою мовлення, вміти висловлювати й обґрунтовувати свою громадянську позицію

- ПРН 12 Уміти впроваджувати в інформаційну діяльність новітні медіатехнології, принципи і прийоми роботи в конвергентному ньюзрумі
- ПРН 13 Демонструвати в роботі толерантність, повагу до різноманітності та мультикультурності, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми, володіти технологіями блогінгу, вміти створювати проекти в галузі громадянської журналістики
- ПРН 14 Уміти системно мислити, застосовувати аналіз і синтез, опанувати знаннями глобальних проблем сучасності, вміти визначати шляхи їхнього вирішення, аналізувати комунікативний простір для виявлення ключових характеристик медіасистем різного рівня, аналізу сучасного медіапростору
- ПРН 15 Застосовувати набуті теоретичні базові та інструментальні знання для управління інформаційними процесами та розв'язання практичних завдань у галузі аудіовізуальних медіа та цифрової журналістики в умовах сучасного медіавиробництва, змістовно інтерпретувати отримані результати
- ПРН 16 Уміти подавати інформацію в різних мультимедійних форматах, володіти навичками трансмедійного сторітелінгу, створювати аудіоподкасти, візуалізувати інформацію, поєднувати аудіальні, візуальні та текстуальні складові медіаповідомлення, володіти сучасними інструментами аудіовізуальної комунікації та цифрових медіа
- ПРН 17 Володіти технологіями цифрової безпеки, опанувати знаннями зі специфіки функціонування кіберкультури, вміти критично мислити, застосовувати технології фактчекінгу, володіти інструментарієм медіааналітики та медіакритики, знати механізми медіавпливу та протидії технологіям медіаманіпуляцій в умовах інформаційних війн
- ПРН 18 Спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, володіти лексиконом професійної іноземної мови, вміти працювати в міжнародному контексті, діяти соціально відповідально та свідомо, бути відповідальним за якість виконуваної роботи
- ПРН 19 Уміти розробляти стратегії медіапроекткування, проводити власні медіадослідження, вміти застосовувати на практиці та презентувати результати авторських науково-практичних досліджень і медіапроектів

Викладання дисципліни передбачає елементи дистанційного навчання у зв'язку з необхідністю дотримання норм епідеміологічної безпеки згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2». Платформами дистанційного навчання є Zoom, Telegram і Google Apps.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Блогосфера в культурі Веб 2.0

Тема 1. Інформаційне суспільство та культура Веб 2.0

Поняття інформаційного суспільства. Теорії інформаційного суспільства. Мінливі образи Інтернету в 1990–2000-рр.: утопії, страхи, очікування, пов'язані з цифровими технологіями. Поняття трансмедійного сторітелінгу (Transmedia Storytelling). Просування історії через історію: трансмедійні проекти для блогосфери, ТБ та соціальних мереж. Культура Веб 2.0, трансмедійний сторітелінг і блогосфера. Місце блогосфери в культурі Веб 2.0. Ключові поняття і принципи культури Веб 2.0, їхня реалізація. Веб як платформа; синдикація, «mash-up»; призначені для користувача сервіси і призначений для користувача контент; фольксономія; «Longtail»; принцип «мудрості мас». Користувач цифрових медіа як новий тип споживача медійної інформації.

Тема 2. Блогосфера і комунікативні стратегії розвитку цифрових медіа

Визначення понять «цифрові медіа» та «блогосфера». Глобалізація, цифрові медіа і соціальні мережі. Цифрові медіа та блогінг як інструменти соціальних змін. Національна безпека. Інтерактивність і цифрові медіа. Індустрія цифрових медіа. Інформаційна безпека в цифрових медіа. Цифрові медіа як союз інтерактивних комунікаційних технологій і способів доставки електронної інформації, в якому головним посередником є мережа Інтернет. Феномен цифрових медіа. Риси комунікації у віртуальному середовищі: ділове і неформальне спілкування. Політична комунікація; розваги, гра, творчість. Електронна комерція. Особливості вербальних і візуальних текстів в Інтернеті. Проблема культурного перекладу тексту на мову цифрових медіа. Блоги як культурна форма і засіб комунікації. Соціальні, культурні і політичні наслідки популярності мережевих щоденників.

Тема 3. Комунікації в соціальних мережах

Медіапросьюмеризм як тип компетентного медіаспоживання. Медіапросьюмеризм як явище споживчої поведінки. Когнітивні риси медіапросьюмера. Емоційно-ціннісні та поведінкові риси медіапросьюмера. Користувач цифрових медіа як новий тип споживача медійної інформації. Цифрові медіа та мережевий принцип соціальної організації. Наддержавний характер мереж. Проблематика локальних систем як структур, що самоорганізуються. Віртуальні спільноти як нова форма соціальності. Феномен соціальних мереж в культурі 2000-х рр. Основні теоретичні підходи до визначення соціальних мереж. Функції соціальних мереж. Класифікація соціальних мереж в інтернет-середовищі. Приклади популярних соціальних мереж. Суб'єкт-об'єктні відносини в сучасній медіакulturі. Медіапрактика та проблема авторського самовираження. Маніпулятивні та сугестивні прийоми комунікації в соціальних мережах. Засоби розпізнавання маніпуляцій та запобігання їх впливу на свідомість користувачів соціальних мереж. Діалог у сучасному суспільстві: можливості та обмеження. Спілкування в соціальних мережах: між маніпуляцією і діалогом. Інтерактивність і діалог. Типи діалогу. Проектування нових підходів і практик діалогу в сучасному інформаційному середовищі. Соціальні мережі як джерело інформації. Вплив лідерів громадської думки на формування інформаційних полів. Ефективні стратегії поширення медіаконтенту. Приклади застосування медіаінструментарію соціальних мереж в українських інтернет-ЗМІ.

Тема 4. Блогосфера, цифрові медіа та виклики сучасної освіти

Виклик Четвертої науково-технічної революції (за матеріалами останнього Давоського форуму) і необхідність радикального повороту в освіті. Застосування соціальних інтернет-мереж в освіті. Освіта 2.0 vs. 3.0 – що це значить? Діалогічне мислення – це те, що потрібно ХХІ століттю? Мультимедійне середовище та збереження суб'єктності. Цифрові медіа та цифрова освіта – що спільного між ними? Вплив соціальних мереж на сучасну освіту. «Цифровий етикет» – що це значить? Перспективи розвитку мультимедійних засобів в освіті. Перспективи розвитку освіти в мультимедійному середовищі. Медіаосвіта: критичне мислення та аналіз медіатекстів.

Розділ 2. Блогінг і громадянська журналістика

Тема 1. Блогінг в українській медіасфері

Поняття «блог», «блогер», «блогінг», «блогосфера»: етимологія та дефініції. Феномен авторства і блоготворчість. Творчість у блогосфері. Авторство у блогосфері. Соціальне значення блогінгу, його зв'язок з вирішенням актуальних проблем суспільства. Соціальне явище авторства в блогосфері. Авторське право у блогосфері. Блоготворчість. Творчість як створення об'єктивно та суб'єктивно нового. Аналіз творчості у блогосфері з точки зору особистісного та людського факторів. Взаємозв'язок особистості та діяльності у блогосфері. Розвиток особистості блогера. Блогер, його характерні риси. Експертна думка автора. Блогінг як спосіб професійного, соціального, громадянського, політичного розвитку

людини. Відмінності між професійною журналістикою та блогінгом. Презентація блогерських ідей власного творчого розвитку. Створення акаунту та написання тексту для блогу. Просвітництво як джерело творчості. Просвітницька функція блогінгу. Блогінг і блогосфера як складові українського інформаційного середовища. Особливості медіаринку України, необхідність його реформування. Блогінг в контексті українських ЗМК. Порушення свободи слова та етичних правил у практиці сучасних українських ЗМК. Професійні норми як складова соціальних норм. Зв'язок між етикою та безпекою. Блогінг як втілення свободи слова. Специфіка українських блогерських проєктів. Громадянська позиція автора в блогосфері. «Блогер-громадянин»: характеристика громадянської позиції авторів української блогосфери. Формування етичного кодексу блогера. Правила поведінки блогера. Написання тексту, в якому містяться етичні проблеми досліджуваної сфери. Д/з: Розробити презентацію власних блогерських проєктів «Ми – блогери!». Д/з: 1. Написати просвітницький текст за обраною тематикою і розташувати його на одній з блог-платформ.

Тема 2. Громадянська журналістика в українському медіапросторі

Громадська та громадянська журналістика. Відмінності громадянської журналістики від професійної. Громадянськість як особистісна якість сучасної людини. Громадянськість в українському суспільстві: історія, сучасність, перспективи. Характерні ознаки сучасного громадянина. Складання звернення до громади з будь-якої проблеми. Соціальна відповідальність лідерів громадської думки. Характеристика громадянської позиції українських журналістів. Просвітницька функція громадянської журналістики. Проблеми української медіасфери. Особливості медіаринку України, необхідність його реформування. Порушення свободи слова та етичних правил у практиці сучасних українських ЗМК. Етичні норми як складова соціальних норм. Зв'язок між етикою та безпекою. Ризики в громадянській журналістиці. Громадянська журналістика як втілення свободи слова. Вправа на занятті: формування кодексу правил громадянського журналіста. Д/з: Написати текст, в якому обґрунтувати етичні правила для власного проєкту громадянської журналістики.

Тема 3. Інтерактивність в блогінгу та громадянській журналістиці

Інтерактивність як характерна ознака сучасної журналістики. Телеконференції, чати, розсилки новин, форуми, коментарі. Спеціальне інтерактивне спілкування – звернення до експертів, учасників події тощо. Антикризисні онлайн-комунікації. Поняття кризи. Позитивні та негативні сторони кризових явищ. Зниження рівня дії протиріч. Цільова група в зовнішніх онлайн-комунікаціях. Профілактика кризи. Приготування до комунікації в умовах кризи. Пряма відповідь. Асиметрична відповідь. Гумор та художні прийоми в антикризових комунікаціях. Д/з: Підготувати презентацію власного проєкту з громадянської журналістики. Відкрите заняття з презентації власних журналістських проєктів: тема, ідеї, реалізація задумів, написані твори, враження, відгуки, власні надбання.

Тема 4. Робота з інформацією в блогінгу та громадянській журналістиці

Поняття джерела інформації. Достовірна та недостовірна інформація в блогосфері та громадянській журналістиці. Відкриті джерела. Компетентні джерела. Конфіденційна інформація. Документ як джерело інформації. Документ у вузькому та широкому сенсі. Людина як джерело інформації. Об'єктивність та суб'єктивність інформаційного джерела. Межі компетентності. Предметно-речове середовище як джерело інформації. Межі компетенції автора. Людина як інформаційне джерело в блогінгу. Як розрізнити авторитетні джерела? Експерт. Метод експертного опитування. Межі компетенції експерта. Використання соціальних мереж та блогерських платформ для збору інформації. Збір, аналіз інформації та робота з документами в блогінгу. Збір інформації у відкритих реєстрах та Інтернеті. Спостереження як метод збору інформації. Люди як джерело інформації. Інтерв'ю як джерело інформації. Перевірка та верифікація інформації. Методи роботи з інформацією: аналіз, порівняння, узагальнення, класифікація, аналогізування, моделювання, висновки. Правила безпеки. Цифрова безпека. Д/з. 1. За темою власного

проєкту зробити підбірку задокументованих висловлювань людей в блогах, статтях, інтерв'ю, об'єднати у власному тексті та оформити цитування, написати текст (або записати відео) за обраною тематикою з використанням різних типів документів і розташувати його на одній з блог-платформ. 2. Написати авторський журналістський текст за обраною тематикою з використанням українських інформаційних джерел. 2. Познайомитись з будь-яким спеціальним проєктом громадянської журналістики.

Тема 5. Журналістські розслідувальські проєкти в блогосфері та громадянській журналістиці

Розслідування як жанр і метод журналістської діяльності. Характеристика та ознаки журналістського розслідування. Специфіка розслідувальських проєктів у блогосфері. Тематика розслідувань. Гіпотеза розслідування. Кабінетне та польове розслідування. Онлайн-розслідування. Труднощі, перешкоджання і ризики в розслідуваннях. Етика журналістського розслідування. Взаємодія команд з розслідування з традиційною журналістикою та блогосферою. Написання ексклюзивного матеріалу як вступу до спеціальної статті; перетворення його у нову форму (наприклад, текст у ТВ-репортаж, ютуб-блог тощо). Систематизація даних в журналістському розслідуванні. Хронологія розслідування. Реконструкція подій. Викривлення фактів та надання неточної інформації в розслідуванні. Фактчекінг: перевірка інформації. Сторітелінг розслідування. Розробка та презентація блогерських проєктів адаптації спеціальної журналістики для широкої цільової аудиторії. Д/з: 1. Написати текст для широкої аудиторії на основі розслідування чи іншої форми оприлюдненої спеціальної журналістської роботи і розташувати його на одній з блог-платформ. 2. Створити сторітелінг до журналістського розслідування. 3. За темою власного проєкту знайти та проаналізувати кілька способів організації інтерактивного спілкування з читачами онлайн-ресурсу.

Тема 6. Data-журналістика в громадянських журналістських проєктах

Журналістика відкритих даних. Перспективи розвитку data-журналістики в Україні. Державна підтримка відкритих баз даних. Закон «Про доступ до публічної інформації». Дані як суспільне надбання. Авторське право. Вільні ліцензії. Creative Commons. Відкриті дані в державному управлінні, економіці, політиці, науці, освіті, культурі. Data-журналістика як професія. Статистичні зведення. Графіки. Графи. Списки. Реєстри. Карти. Текст. Цифрові дані. Фото, відео. Збір та обробка даних. Аналіз даних. Технології роботи з даними. Перевірка інформації. Перевірка джерела інформації. Точність даних. Перетворення даних. Візуалізація даних. Інфографіка. Таблиці. Висновки. Прогнозування. Д/з: За темою власного проєкту знайти дані у відкритих джерелах і на основі цих даних написати текст (або зробити відео).

Тема 7. Медіа громад

Ініціатори та власники українських медіа громад: активісти, громадська організація, університет, студентська організація, релігійна громада, профспілка, професійна організація тощо. Цільова аудиторія. Менеджмент. Фінансування. Створення команди медіа громади. Редакційна політика медіа громад. Поєднання вироблення контенту з активізмом. Організація медійних подій. Соціальна база медіа громади. Соціальне партнерство. Співробітники та волонтерство в медіа громади. Залучення аудиторії, інтерактивна взаємодія. Незалежність та підзвітність. Д/з: Познайомитись з проєктами медіа громад (за територіальною, інституціональною чи професійною ознакою) та підготувати презентацію за темою «Медіа громад в Україні».

Тема 8. Актуальні проєкти української громадянської журналістики

Тематичні проєкти української громадянської журналістики. Професійні проєкти. Новинні проєкти. Журналістські розслідування. Диференціація як характерна особливість сучасного інформаційного середовища. Відкритість журналістських робіт та водночас зосередженість на певній цільовій аудиторії. Особливості роботи з професійною цільовою аудиторією.

Елітарний характер спеціальної журналістики. Проекти розслідувань в громадянській журналістиці. Використання спеціальних матеріалів у журналістській роботі; тематичне інтерв'ю; написання журналістських статей на основі бази досліджень; написання ексклюзивного матеріалу як вступу до спеціальної статті; перетворення у нову форму (наприклад, текст у ТВ-репортаж, youtube-блог тощо); проведення журналістського розслідування на основі оприлюдненого профільного розслідування; узагальнення за групою публікацій. Інтеграція, диференціація, аналогізування та моделювання як методи розвитку інформаційної сфери. Вправа на занятті: презентація проекту у галузі громадянської журналістики з точки зору аналогу для власного проекту. Д/з: 1. Розробити текст-презентацію існуючого журналістського онлайн-проекту для українського суспільства або написати іноземною мовою текст-презентацію українського журналістського онлайн-проекту для іноземної аудиторії).

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п с	лаб	інд	с. р.		л	п с	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Блогосфера в культурі Веб 2.0												
Разом за розділом 1	60	8	8	–	–	44	60	2	4	–	–	54
Розділ 2. Блогінг і громадянська журналістика												
Разом за розділом 2	60	8	8	–	–	44	60	2	2	–	–	56
Усього годин	120	16	16	0	0	88	120	4	6	0	0	110

4. Теми семінарських і практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
Розділ 1. Блогосфера в культурі Веб 2.0		8	4
1	Інформаційне суспільство та культура Веб 2.0	2	–
2	Блогосфера і комунікативні стратегії розвитку цифрових медіа	2	2
3	Комунікації в соціальних мережах	2	2
4	Блогосфера, цифрові медіа та виклики сучасної освіти	2	–
Розділ 2. Блогінг і громадянська журналістика		8	2
1	Блогінг в українській медіасфері	2	–

2	Громадянська журналістика в українському медіапросторі	2	–
3	Робота з інформацією в блогінгу та громадянській журналістиці	2	2
4	Data-журналістика в громадянських журналістських проєктах	2	–
	Разом	16	6

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Розділ 1. Блогосфера в культурі Веб 2.0		
	Розробити авторський проєкт із аналізу сучасного українського медіапростору, представити матеріали аналізу у вигляді статті та презентації результатів авторського медіааналітичного проєкту	44	54
2	Розділ 2. Блогінг і громадянська журналістика		
	Виконати серію задач поточного контролю; обґрунтувати та описати концепт-ідею авторського блогу; створити та презентувати авторський блог або громадянський журналістський проєкт	44	56
	Разом	88	110

6. Індивідуальні завдання

За дисципліною «Блогінг» індивідуальні завдання не передбачені.

7. Методи контролю

Поточний контроль: усні опитування на заняттях за контрольними програмними питаннями поточної та попередніх тем; мікроконтрольні роботи, що проводяться на початку заняття; оцінювання ступеня активності студентів та якості їхніх відповідей на заняттях; тестові завдання.

Контроль виконання самостійних робіт: перевірка виконання творчих завдань (усна доповідь, есе, індивідуальні та колективні мультимедійні презентації).

Контрольна робота з розділу 2 «Блогінг і громадянська журналістика» за темою «Концепція блог-проєкту» (обґрунтування та опис концепт-ідеї авторського блогу).

Підсумковий контроль (залік): теоретичне випробування; презентація та захист практичних завдань (медіааналітичний дослідження та авторський блог-проєкт); перевірка рівня засвоєння студентами теоретичного та практичного навчального матеріалу в цілому; вміння студента використовувати теоретичні знання при виконанні практичних завдань.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання				Залік	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом		
Теми 1–4	Теми 1–8	10	60	40	100
30	20				

Критерії оцінювання письмових відповідей на теоретичні питання екзаменаційної роботи

№ з/п	Критерії оцінювання	Кількість балів за відповідь на одне питання				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Відповідь повна, або з однією незначною помилкою	5 балів	9–10 балів	13–15 балів	17–20 балів	33–40 балів
2	Відповідь повна, але з двома-трьома незначними помилками	4 бали	7–8 балів	10–12 балів	13–16 балів	25–32 бали
3	Відповідь не досить повна та/або із суттєвими помилками	3 бали	5–6 балів	7–9 балів	9–12 балів	17–24 бали
4	Відповідь не повна, містить суттєві помилки	2 бали	3–4 бали	4–6 балів	5–8 балів	9–16 балів
5	Відповідь майже відсутня та/або не відповідає запитанню	0–1 бал	0–2 бали	0–3 бали	0–4 бали	0–8 балів

**Критерії оцінювання якості виконання
творчого завдання та/або авторського проєкту**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Оригінальність концепції, нетривіальність ідеї, концептуальність задуму, креативність	1	2	3	4	8
2	Авторський стиль, індивідуальний почерк	1	2	3	4	8
3	Самостійність	1	2	3	4	8
4	Застосування вмінь, навичок та інструментів роботи у галузі цифрових медіа	1	2	3	4	8
5	Технічна якість виконання	1	2	3	4	8

**Параметри, за якими оцінюється якість виконання
мультимедійної презентації**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Змістовність, повнота представленої інформації	1	2	3	4	8
2	Структурна чіткість, послідовність, вміння виділити головне, лаконічність у подачі матеріалу	1	2	3	4	8
3	Вміле використання прийомів візуалізації тексту	1	2	3	4	8

4	Єдність стилю, вдала композиція слайду та дизайн-рішення, кольори та шрифти	1	2	3	4	8
5	Грамотність, коректність, охайність оформлення	1	2	3	4	8

**Параметри, за якими оцінюється
усний захист творчого завдання та/або авторського проєкту**

№ з/п	Параметри	Максимальна кількість балів за кожним із параметрів				
		При максимум 5 балів	При максимум 10 балів	При максимум 15 балів	При максимум 20 балів	При максимум 40 балів
1	Змістовність доповіді, логіка, чіткість, послідовність	1	2	3	4	8
2	Володіння професійним лексиконом	1	2	3	4	8
3	Риторична компетентність	1	2	3	4	8
4	Вміле використання прийомів ведення академічної дискусії	1	2	3	4	8
5	Естетика презентації	1	2	3	4	8

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

Розділ 1. Блогосфера в культурі Веб 2.0

1. Айзексон В. Інноватори. Як група хакерів, геніїв та гіків здійснила цифрову революцію. Київ : Наш Формат, 2017. 488 с.
2. Мак-Люен Маршалл. Галактика Гутенберга: становлення людини друкованої книги / пер. з англ. А. А. Галушки, В. І. Постнікова. Київ : Ніка-Центр, 2015. 388 с.

3. Серов Ю. О., Федущко С. С. Соціальні комунікації в мережі Internet : навч. посіб. / Нац. ун-т «Львів. Політехніка». Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2017. 235 с.
4. Тонкіх І. Ю. Інтернет-журналістика. Жанри в інтернеті : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНТУ, 2017. 130 с.
5. Харитонов Є. О. Актуальні проблеми цивілістики у цифрову добу : онлайнві соціальні мережі : монографія / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», Ф-т цивіл. та госп. юстиції, Каф. цивіл. права. Одеса : Юридична література, 2018. 173 с.
6. Freberg K. Social Media for Strategic Communication: Creative Strategies and Research-Based Applications. Thousand Oaks, California : SAGE publications, 2018. 336 p.
7. Lipschultz J. H. Social Media Communication. 3rd ed. New York ; London : Routledge, 2020. 388 p.
8. Shuen A. Web 2.0: A Strategy Guide: Business Thinking and Strategies Behind Successful Web 2.0 Implementations. Sebastopol, California : O'Reilly Media, 2018. 268 p.
9. Thompson J. B. The Digital Revolution in Publishing. Cambridge, UK : Polity, 2021. 450 p.
10. Sklar B., Harris F. Digital Communications : Fundamentals and Applications. 3rd ed. New York : Pearson, 2020. 1104 p. (Communications Engineering & Emerging Technology Series from Ted Rappaport).

Розділ 2. Блогінг і громадянська журналістика

1. Гресько О. В. Роль і місце громадянської журналістики у процесі творення новин // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. 2015, № 2 (22). С. 76–80.
2. Половинчак Ю. М. Особливості функціонування української блогосфери // Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences, III(7). 2015. Вип. 42. С. 99–102.
3. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства : монографія / О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик та ін. Київ : НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2014. 260 с.
4. Халер М. Пошук і збір інформації : навч. посібник / пер. з нім. за загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2006. 308 с.
5. Birley S. How to Be a Blogger and Vlogger in 10 Easy Lessons : Learn how to create your own blog, vlog, or podcast and get it out in the blogosphere! Cumbria, UK : Walter Foster Jr ; Spi edition, 2016. 64 p. (Super Skills).
6. Hernandez R. K., Rue J. The Principles of Multimedia Journalism : Packaging Digital News . New York ; London : Routledge, 2015. 232 p.
7. Hill S., Bradshav P. Mobile-First Journalism : Producing News for Social and Interactive Media. New York ; London : Routledge, 2018. 240 p.
8. Houston B., Horvit M. Investigative Reporter's Handbook: A Guide to Documents, Databases, and Techniques. 6th ed. Boston ; New York : Bedford/St. Martin's, 2020. 464 p.
9. Leigh D. Investigative Journalism : A Survival Guide. London : Palgrave Macmillan, 2019. 232 p.
10. Rife D. M. Journalism and the Public. Cambridge, UK : Polity, 2016. 213 p. (Key Concepts in Journalism).

Допоміжна література

1. Засоби масової інформації : професійні стандарти, етика та законодавчі норми : наук. видання / укл. : Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев О. Київ : Ніч лава, 2006. 100 с.
2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.

3. Кокарча Ю. А. Соціальні мережі як чинник політичного впливу в умовах розвитку демократичної політичної культури : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.03 / Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2020. 20 с.
4. Ла Рош фон В. Вступ до практичної журналістики : навч. посібник / пер. з нім В. Климченка, А. Баканова; за загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. Київ : АУП, 2005. 229 с.
5. Михайлова О. Ю. Блогосфера як інструмент соціокультурних трансформацій у сучасній Україні // Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України. 2014. Вип. 4–5. С. 130–141.
6. Ноель-Нойманн Е. Громадська думка // Публіцистика. Масова комунікація : Медіа-енциклопедія / за заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. С. 115–128.
7. Потятиник Б. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 246 с.
8. Crystal D. Language and the Internet. 2nd ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2006. 316 p.
11. Encyclopedia of New Media : An Essential Reference to Communication and Technology / ed. by Steven G. Jones. Thousand Oaks, CA : Sage Publications, 2003. 532 p.
12. International Handbook of Internet Research / ed. by Jeremy Hunsinger, Lisbeth Klastrup, Matthew Allen. London : Springer, 2010. 512 p.
13. New Media, Old Media / ed. by Natalie Fenton. London, New Delhi : Journalism & Democracy in the Digital Age. London : SAGE Publications, 2010. 220 p.
14. New Media Language / ed. by Jean Aitchison and Diana M. Lewis. London ; New York : Routledge, 2004. 209 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

Розділ 1. Блогосфера в культурі Веб 2.0

1. Лапіна-Кратасюк Е. Особливості нових медіа. URL : <https://postnauka.ru/video/38005> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Соломадін І. Нові медіа : між маніпуляцією та діалогом. URL : https://issuu.com/mediatopos2/docs/media-studies-for-site_2_2 (дата звернення: 25.08.2021).
3. Нові медіа і мережевий принцип соціальної організації. URL : <http://www.towave.ru/pub/pravila-vzaimodeistviya-v-sotsialnykh-media.html> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Наддержавний характер мереж. URL : <http://www.belaruspartisan.org/m/opinions/208145> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Віртуальні спільноти як нова форма соціальності: віртуальне суспільство? URL : <http://www.rae.ru/monographs/23-644> (дата звернення: 25.08.2021).
6. Філь М. Вплив феномена соціальних мереж на процеси самоорганізації суспільства. URL : <http://niisocio.ru/press-centr/nauchnye-stati/142-vliyanie-fenomena-otsialnykh-setej-na-protsessy-samoorganizatsii-obshchestva> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Соломадін І. Освіта 2.0 : Індивідуальна траєкторія, особливе середовища і рівноправність учасників. URL : <http://blog.schoolchampion.in.ua/2011/07/obrazovaniye-2-0/> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Соловьяненко Д. В. Ключеві принципи веб 2.0. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/6913/22-Solovyanenko.pdf?sequence=1> (дата звернення: 25.08.2021).
9. О'Рейлі Т. Що таке веб 2.0. URL : <https://www.rulit.me/books/shcho-take-veb-2-0-read-250163-1.html> (дата звернення: 25.08.2021).
10. Сервіси web 2.0. Презентація. URL : <https://ppt-online.org/90106> (дата звернення: 25.08.2021).

Розділ 2. Блогінг і громадянська журналістика

1. Блоги всеукраїнських інтернет-видань. URL : <http://www.pravda.com.ua/>, <http://24tv.ua/>, <http://www.radiosvoboda.org/>, <http://www.hromadske.tv/air/efir/>, <http://zik.ua/>, <http://www.galychyna.if.ua/>, <http://report.if.ua/>, <http://gk-press.if.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
2. Дзеркало тижня. URL : <http://dt.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
3. Журналістика даних : посібник. Громадянська журналістика даних. URL : <http://texty.org.ua/pg/chapter/newsmaker/read/40161/41883> (дата звернення: 25.08.2021).
4. Інструмент створення блогу. URL : <https://uk.wordpress.org/> (дата звернення: 25.08.2021).
5. Половинчак Ю. М. Особливості функціонування української блогосфери URL : http://seanewdim.com/uploads/3/2/1/3/3213611/polovynchak_y._features_of_functioning_of_ukrainian_blogsphere.pdf (дата звернення: 25.08.2021).
6. Ткаченко І., Фенько Н., Фомін Є. Професійні основи блогера. URL : <http://uhrf.org/download/32.pdf> (дата звернення: 25.08.2021).
7. Українська блогосфера. URL : <http://blogsphere.com.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
8. Фактор внутрішнього цензора. URL : http://www.telekritika.ua/redpolitics/2012-02-24/69839?theme_page=160& (дата звернення: 25.08.2021).
9. Центр демократії та верховенства права. URL : <http://cedem.org.ua/> (дата звернення: 25.08.2021).
10. Шенкнех М. Українська блогосфера : хто, коли, навіщо? // MIXARIUM. URL : <https://mixarium.wordpress.com/2017/01/14> (дата звернення: 25.08.2021).
11. Як нові медіа змінили журналістику. URL : <http://newmedia2016.digital-books.ru/> (дата звернення: 25.08.2021).